

NECESSITAT DE CONÉIXER LA MEDICINA HOMEOPÀTICA I SA VÁLUA TEÓRIC-PRÁCTICA

pel Dr. MANUEL MORAGAS I GRACIA

En «La Veu de Catalunya» i en el decurs d'aquests darrers mesos, han aparegut una sèrie d'articles, en els quals i en ocasió de la darrera epidèmia de grip, s'entaulà, amb gran altesa de mires i amb elevat criteri, un debat en el que ha resortit palesament, la conveniència i àdhuc la necessitat, d'aprofitar-se dels fets de l'Homeopatia, que redundarien en últim terme en benefici de l'avenç de la Medicina en general. Amb aquest criteri, el Dr. R. Boquet, ha arribat a proposar la creació d'una Càtedra de *Medicina Comparada, teòrica i pràctica*, la que sots el protectorat de la Mancomunitat de Catalunya, podria, sintetitzant les lleis de la vida, normal i patològica, esborrar barreres que mantenen el camp de la Terapèutica, dividit en Escoles, permetent a tots els metges es poguessin beneficiar de tots els medis terapèutics que amb millors garanties conduïssin a la salut. En les planes de «La Veu», se m'ha dispensat carinyosa acollida, però considero la qüestió de tan trascendental importància, que m'he cregut en el deure de portar-la a aquest Congrés, amb el ferm convenciment de que aquí ens trobarem en lloc més adequat per seguir la conversa iniciada, amb el mateix esperit de serenor i altesa de mires, guiats sempre i agermanats pels nobles ideals de Pàtria i de Ciència.

Han passat ja aquells temps de lluites enverinades entre homeòpates i contraris de la Homeopatia. D'aquelles apassionades polèmiques, res positiu ne queda, aquelles capcioses argumentacions, han restat sens cap força davant ço que demostren els fets, ço que la realitat ensenya, ço que la pràctica confirma.

Però encara com a record d'aquelles discussions que a mitjans de segle, ompliren moltes planes de Revistes i moltes discussions acadèmiques, ne resta i sols per desgràcia, el camp de la Medicina, dividit en dues Escoles en apariència contràries, i el que encara avui per falsos prejudicis, sostinguts per rutina, la majoria dels metges de la present generació desconeguin completament, tot quan amb l'Homeopatia es relaciona, no tenint format cap concepte clar de sa vàlua teòrica pràctica, sols coneixen la mateixa per referències i aquestes generalment equivocades.

Fa quinze anys, que sens desmai, vine dedicant tots mos esforços, a l'estudi i a la pràctica de la doctrina homeopàtica, amb sos infinitsimals assoleixo èxits no sols encoratjadors, sinó entusiasmadors, i puc proclamar a plena veu, que els resultats aconseguits en el tractament de les més diferents malalties, satisfan mon esperit.

No guia ma intenció en venir avui aquí a parlar-vos d'Homeopatia, el fer-vos un judici crític, de la història, dels fonaments teòric-pràctics que abonen mes conviccions, aquest propòsit no pot cabre, dintre els reduïts límits d'una simple comunicació, avui mon afany, necessàriament més modest, quedarà satisfet, si consegueixo cridar vostra atenció sobre la necessitat d'acabar d'una vegada amb el trist espectacle que donen encara una majoria de metges, quan en sentir parlar d'Homeopatia, sols per ignorància de la mateixa, intenten negar llurs èxits indubtables o volen explicar per simple suggestió sos efectes curatius.

També vaig sortir jo de la Facultat imbuït d'aquests falsos prejudicis, segurament que, a no haver tingut a mon pare ja dedicat a l'estudi i a la pràctica de la Homeopatia, hauria seguit el mateix camí que mos companys, hauria passat també la vida sens creure'm en el deure, ni sentir cap necessitat de conèixer els medis terapèutics homeopàtics... Sols jo sé, en especial en els començos de ma carrera, quan he tingut que lluitar, el difícil que és l'anar contra el corrent del general sentir i pensar de la majoria, els dubtes i descoratjament que m'han assaltat fins a assolir el ple convenciment de què gaudeixo avui que em permet, que m'obliga a venir a aquest Congrés, com si fos eridat per un deure ineludible, a dirigir-me a tots vosaltres per dir-vos: — Companys, gireu vostres ulls envers l'Homeopatia, ella no és mereixedora de vostra indiferència i menys encara de

vostra prevenció, convenceu-vos de que ella és digna de tota vostra atenció, de tot vostre carinyo...!

La Medecina d'avui, no és pas aquella mateixa contra la que es tingué que revoltar Hahneman a principis del segle passat, d'ella s'ha pogut dir, que en la darrera cinquantena d'anys, ha avençat més que no en tota sa existència secular. Si aquella es podia revoltar irada davant de les dosis imponderables o infinitesimals, presentant-les en contradicció amb les lleis de la fisica i de la química... avui els moderns descobriments de les ciències biològiques han palesat fins a l'evidència, que són a dosis imponderables les substàncies que intervenen en les diferents reaccions vitals, les que determinen les reaccions fisiològiques, les que en la lluita contra la malaltia faciliten el retorn a la salut, és entre els infinitesimals, on cal trobar la solució del problema terapèutic, ja afavorint el funcionalisme dels productes normals fisiològics que en quantitats imponderables presideixen la vida, ja facilitant la producció dels anticossos reaccionals, mitjans amb els quals el dinamisme orgànic s'oposa a les perturbacions morbores i consegueix el retorn de l'equilibri normal, el restabliment de la salut. Aquest camí és el que ens indiquen tots els estudis de la bacteriologia, confirmats cada dia a la capçalera del malalt, així ens ho ensenyen també els estudis de la moderna endocrinologia, que no menys prometedora de resultats pràctics s'ens mostra.

Quan enlluernats els metges per les descobertes conseguides en començar l'aplicació del microscopi a l'estudi de la patologia cel·lular podien pretendre conèixer l'essència de la malaltia per la lesió somàtica anatomo-patològica, i oblidaven per complet l'estudi fisio-patològic o dinàmic de la malaltia..., quan en els començos dels descobriments de la bacteriologia, en posar-se de manifest la importància dels agents microbians, es demostrava llur paper en les infeccions, però s'oblidava quasi per complet l'estudi de la reacció del dinamisme vital... podia als metges d'aquells temps semblar-los'hi com en contradicció amb l'avenç de les ciències mèdiques; però els temps han canviat, el progrés de les ciències és incessant, els corrents científics moderns ni sols en aparença poden aparèixer en contradicció amb la Homeopatia, tots sos principis fonamentals de dinamisme vital, dinamisme medicamentós, infinitesimalitat de dosis i experimentació en l'home sà, tenen sa més plena i eloqüent

confirmació a cada pas endavant que donen les ciències biològiques.

Jo recordo, com en els principis de ma carrera, quan vaig tenir ocasió d'enterar-me de que a una dida a qui li escassejava la llet, li fou aconsellat per una d'aquelles dones que acostumem nomenar «mare de dides», el que es prengués un remei en el que entrava com a principal element la placenta, assegurant-li que amb aquest procedir conseguiria millors resultats que amb tots els medicaments que li podien receptar els metges, la impressió d'indignació i fàstic que em produí. Mos coneixements sobre toxines i ptomanies, ajudaven a revoltar-me contra pràctica tan mancada de fonament i de raó. No obstant, quan pels estudis endocrínics se m'ha senyalat, les correlacions funcionals que s'estableixen entre la glàndula mamària i la placenta, per intermig de llurs hormones, he sabut deixar prevencions de banda, he sabut oblidar prejudicis, i en recomanar els extractes orgànics placentaris, m'he guanyat l'agraïment d'algunes mares que a benefici d'ells han conseguit alletar-se llurs fillets.

Sols per prevencions, que avui dia no tenen ja raó de ser, la majoria dels metges no saben aprofitar-se dels aventatges que els reportaria la medicació homeopàtica. Qualsevol novetat, qualsevol medicament, qualsevol mitjà que es proposi per lluitar contra les malalties, és avui estudiat per Acadèmies i Congressos i experimentat en els Hospitals; tan sols contra els agents medicamentosos que en quantitats infinitesimals acostuma a usar la Homeopatia, es fa excepció; siguem nosaltres qui rompem aquesta perniciosa habitud.

Donem doncs (com deia en mon article de «La Veu»), als metges d'avui i als que seran metges demà, elements que els permetin conèixer aquesta medicació de la que encara avui sols es beneficia una minoria, facilitant-nos l'estudi de ses lleis fonamentals i de ses aplicacions pràctiques. Per a conseguir tan meritòria finalitat, considero viable la idea de la Càtedra de *Medicina Comparada, teòrica i pràctica*, i crec com l'instant més a propòsit per dur-ho a la realitat, el moment d'efusió que se guiri a l'assoliment de l'autonomia del nostre poble; serà llavors el moment més oportú perquè sota el ideal de Pàtria, es logrin oblidar els sectarismes doctrinals. Si així es consegueix, augurem dies de glòria per a la Medicina catalana.

Discussió: Dr. Llauradó.

La homeopatia tenia la raó de néixer en el ple domini de les fórmules complicades i rutinàries com la triaca, antimoni, etc.; aleshores l'abstenció de la terapèutica feia que els malalts curessin més ràpidament i més bé que amb la medicació al·lopàtica, sols pels seus medis de defensa natural.

Avui en dia no té raó d'ésser la divisió de medicina al·lopàtica i homeopàtica, essent la terapèutica a seguir no la terapèutica simptomàtica, ni la menys la empírica, sinó la terapèutica fisiopatològica, que és la que combatent les malalties en els seus punts d'origen s'obre pas i desterra totes les altres, moltes vegades.

Es precis que els metges, exercim la nostra professió amb tota la concència i rectitud possible, servint actualment la homeopatia per escudar, per disfressar accions que no corresponen a l'exercici de la Medicina amb tota rectitud.

Es precis que nosaltres aprofitem els medis de curar siguin on siguin i vinguin d'on vinguin mentre siguin exactes i profitosos pels malalts.

La homeopatia que obra segons concepcions teòriques no està autoritzada en els casos com l'asistòlia, paludisme i sífilis per a prescindir de la digital, mercari i quinina a dosis suficients; aquesta omisió la qualifico de falta mèdica.

Prego al Dr. Moragas es convenci de que no té la homeopatia cap medicament que com el salvarsan o la quinina demostrin tan ràpidament la seva acció beneficosa als malalts.

No es lloc adequat avui, al marge d'una senzilla comunicació parlar amb l'extensió deguda d'aquest assumpte però no vull deixar passar les afirmacions del Dr. Moragas sense aquestes petites observacions.

Discussió: Dr. Josep Argemí Lacoma.

Dec, després de recalcar la importància del tema presentat pel Dr. Moragas, adherirme a alguns dels conceptes vertits; especialment en que hi han malalties en que és indispensable la dosi al·lopàtica pel seu tractament just i en que's deu fer ús de tots els mitjans terapèutics per al tractament dels nostres malalts; dit això manifesto que si la al·lopatia i la homeopatia havien estat molt distanciades, avui amb l'avença-

ment de la bacteriologia, de la serologia, de la bacterioteràpia, etc., estem coincidint tots els metges, tots els sistemes, en el tractament específic de les malalties infectives.

Discussió: Dr. Wennberg.

Els metges homeòpates deuen exposar amb més freqüència sos resultats als al·lòpates a fi i efecte que donant cadascun les veritats certes en sortís una medicina norma homo-al·lòpata que seria la veritable.

Discussió: Dr. Francesc de P. Bedós.

No hi ha en el fons, competència entre l'homeopatia i l'al·lopatia. La competència està entre els metges homeòpates i al·lòpates. En la pràctica de la nostra professió en poblacions que no frueixen d'un grau de cultura superior, l'aventatge està de part dels homeòpates perquè ells, valent-se del misteri que els envolta, exigeixen l'exacte compliment de les disposicions terapèutiques i dietètiques i els que cuiden els malalts es comporten ben altrament.

Nosaltres, els al·lòpates, posem de manifest en una fórmula la nostra suficiència o insuficiència que un altre company pot posar de relleu, afavorint no sempre la nostra actuació.

Crec d'una manera ferma que la suggestió que el metge exerceix sobre el malalt és el primer i moltes voltes l'únic medicament i que per lo tant sobra tota terapèutica.

En resum: totes les indicacions són bones si van dirigides per recte seny i un gran cor i en el cas de medicar, el metge deu fer-ho amb tot l'entusiasme i honradesa posant a benefici del pacient tots els mitjans que cregui pertinents per a cada cas sens exclusivismes d'escola.

Rectificació: Dr. Manuel Moragas.

Dono les gràcies als companys que han intervingut en la discussió de ma comunicació, congratulant-me de la bona acollida que se li ha dispensat, tinc de felicitar-me de què, en darrer terme, totes quantes consideracions s'han aduït, vinguin a confirmar ma tesi. Tinc el convenciment ferm, de que el dia que l'homeopatia sigui coneguda per la majoria dels metges,

deixarem d'ésser minoria, els que ens beneficiem de sos medis terapèutics. Te tota la raó el Dr. Wennberg, de dir que els metges homeòpates, devem exposar amb més freqüència els resultats de nostra pràctica, facilitant l'aprofitar-se dels avantatges indubtables de la mateixa. Aquest convenciment ha guiat ma comunicació.

Conforme també, amb que la suggestió i el règim, intervenen en la curació dels desordres morbosos, són aquets elements, sempre de gran vàlua, de l'importància dels quals el metge deu saber sempre aprofitar-se'n, abonat per raons, tan d'indole empírica, com científica, cert també, que als homeòpates ens és més fàcil aprofitar nos d'aquests elements; això ve a parlar en favor de nosaltres, nostres malalts es subjecten més fàcilment al règim o dietètica; la homeopatia és molt senyora diuen, i jo mai he intentat res per treure al malalt aquesta prevenció, ans bé, he procurat aprofitar-me d'ella ja que facilita el compliment de les prescripcions o de les regles dietètiques, però mai té de ser motiu per a voler intentar explicar sols amb ells nostres èxit recordi's sols les curacions conseguides cada dia en els infants i malalts amb desvari, en els que la suggestió és totalment impossible i el règim ben difícil.

El progrés de les Ciències Mèdiques foragita barreres que separaven les antigues Escoles; com diu el Dr. Llauradó, les distàncies s'escursen, ha desaparegut ja relegada a l'oblit, aquella terapèutica de les triaques i polifàrmacs que intentava jular la malaltia, aquelles que havien declarat mancada de fonament llògic a l'homeopatia: mentre aquesta homeopatia ha pogut veure plenament la confirmació de ses asseveracions i lleis fonamentals, la terapèutica simptomàtica, es substituïda per la fisiopatològica, i en ella està la més plena confirmació del dinamisme vital i medicamentós.

Com a síntesi de les opinions exposades recordo les paraules del Dr. Bedós, totes les indicacions són bones si són dirigides amb recte seny i un gran cor, elles confirmen la necessitat de procurar medis que facilitin el coneixement de la medicació homeopàtica, els que encara ens titulem homeòpates, posseïm tota classe de medis per a conèixer els èxits que consegueixen els que es titulen al·lòpates, i no dubtem, per exemple, en aprofitar-nos de la sèroteràpia en benefici de nostres malalts; els que no es titulen homeòpates encara que confessin nostres èxits, no poden fer-ho igual, desconeixent els medis amb què

obtenim nostres curacions, encara que a mida de nostres modestes forces els procurem divulgar, fa 29 anys que sense interrupció a Barcelona es ve publicant la «Revista Homeopàtica», a benefici de la salut dels malalts i per ajudar a que desapareguin les barreres que mantenen la Medicina dividida en Escoles; és de necessitat, procurar sigui millor coneguda i per tan estimada, la Medicina Homeopàtica, jo advoco com a medi per conseguir-ho la creació de la Càtedra de *Medicina Comparada teòrica i pràctica* a la que he fet referència.